

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **E. G.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 4. 11. 2003, č. j. OAM-2270/AŘ-2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 8 Az 221/2003-30,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 8 Az 221/2003-30, **se z r u š u j e**, a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 4. 11. 2003 zamítl ministr vnitra žalobcův rozklad proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2001, č. j. OAM-2413/VL-11-HA 08-2001, jímž žalobci nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a jímž bylo vysloveno, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, a rozhodnutí vydané v I. stupni potvrdil.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce obecně namítl, že správní orgán porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Dále uvedl, že jeho život je v nebezpečí, neboť byl zbit i na území České republiky; zde jej kromě toho podvedl ukrajinský podnikatel. Domů se žalobce vrátit nemůže, protože už mu tam nic nezbylo. Kromě toho má ukrajinské příjmení a nacionalismus v jeho vlasti je větší než v minulosti. Proto navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze žalobu zamítl rozsudkem ze dne 26. 10. 2004; ve správním řízení neshledal žádné vady a přisvědčil žalovanému i v posouzení důvodu, pro nějž žalobci nebyl udělen azyl. Jak žalobce uváděl v průběhu správního řízení, měl ve vlasti obavy z vyděračů, kteří po něm požadovali výpalné a ukradli mu koně; policie přitom tento případ nevyřešila. V červnu 1999 byl žalobce zbit; od listopadu 1999 jeho problémy ustaly, stále se však obával návratu vyděračů, a proto v květnu 2000 opustil Moldavsko. Tyto skutečnosti vypovídají o tom, že se žalobce pravděpodobně stal obětí trestného činu, nedokládají však, že by žalobce ve své vlasti mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu; žalovaný tak postupoval správně.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) včas kasační stížnost; jako její důvody označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně to, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu, a v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Stěžovatel vytkl žalovanému i soudu, že se nezabývali možnou provázaností vyděračů a státní moci, resp. policie; bez povšimnutí ponechali i přepadení, jehož obětí se stěžovatel stal na území České republiky, byť to svědčí o tom, že žalobce je ohrožen na životě a na zdraví a že se stále jedná o tytéž útočníky, resp. tutéž kriminální skupinu. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Požádal též o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na věcné rozhodnutí o kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejprve je třeba uvést, že stěžovatelova kasační stížnost obsahuje některé nové skutečnosti (tj. nezahrnuté v žalobě a uplatněné až po vydání rozhodnutí krajského soudu): těmi jsou poukaz na možné spojení osob, které stěžovatele vydíraly ve vlasti, a moldavské policie, jakož i zmínka o tom, že útok, jehož obětí se stěžovatel stal na území České republiky, zřejmě souvisí s ohrožováním, jemuž byl vystaven v Moldavsku. K těmto skutečnostem však Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Tvrdí-li stěžovatel, že žalovaný vycházel v řízení ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu, a poukazuje přitom na to, že žalovaný se nezabýval okolnostmi jeho přepadení v České republice, mýlí se. Informaci o svém přepadení (k němuž došlo ještě před pohovorem podle § 23 zákona o azylu, a tedy před vydáním rozhodnutí v I. stupni) v podobě lékařské zprávy poskytl stěžovatel žalovanému až v řízení o rozkladu; vyjádřil přitom přesvědčení, že jej „pronásledují zlí lidé“. Správní orgán rozhodující v II. stupni vzal tuto informaci na vědomí; nevěnoval se jí ovšem v souvislosti s posuzováním podmínek podle § 12 zákona o azylu, neboť ty jsou vázány na jednání, popř. nečinnost státních orgánů ve státě původu žadatele o azyl, nikoli na jednání soukromých osob v zemi, v níž tato osoba o azyl žádá, případně v kterékoli další zemi. Jelikož u stěžovatele nebyly shledány podmínky pro udělení azylu podle § 12, zvažoval správní orgán dále, zda jsou jeho osobní poměry natolik výjimečné, aby odůvodnily udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Přihlédl přitom právě k předložené lékařské zprávě, což ve svém rozhodnutí i uvedl, a zabýval se tak všemi skutečnostmi, o nichž jej stěžovatel informoval. Dotčenou skutečnost nezhodnotil jako okolnost hodnou zvláštního zřetele; to však nelze považovat za nedostatečnou oporu skutkové podstaty ve spisech.

Námitku, již stěžovatel vytýká rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, shledal soud naproti tomu důvodnou. Stěžovatel ve své žalobě jednak obecně citoval některá ustanovení správního řádu, jež žalovaný údajně porušil, jednak popsal některé skutečnosti, které podle něj svědčí o obtížnosti jeho situace a měly by vést k udělení azylu. Uvedl, že byl v České republice přepaden, což doložil lékařskou zprávou, a že zde byl i podveden ukrajinským podnikatelem, který od něj vylákal peníze a poté jej i zaměstnal, ovšem za odvedenou práci mu nezaplatil. Dodal též, že má ukrajinské příjmení a že nacionalismus v Moldavsku je větší než v minulosti. Soud se k podané žalobě zabýval tím, zda žalovaný dostal všem pravidlům správního řízení, na něž stěžovatel poukázal, a stěžovatelovým výtkám nepřisvědčil. Dále konstatoval, že obtíže, jimž byl stěžovatel ve své vlasti vystaven, měly charakter trestné činnosti a jejich motivem byla snaha pachatelů se obohatit, nikoli některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Zabýval se také výrokem podle § 13 zákona o azylu, objasnil meze soudního přezkumu co do výroku podle § 14 tohoto zákona a zhodnotil i to, zda je u stěžovatele dána překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Stěžovatelova konkrétní tvrzení obsažená v žalobě ovšem nechal bez povšimnutí: nijak se nevěnoval stěžovatelovu tvrzení o nacionalismu v Moldavsku a případné spojitosti tohoto jevu se stěžovatelovým příjmením, ani nevysvětlil, zda jsou přepadení a podvedení stěžovatele v České republice skutečnostmi azylově relevantními. Jelikož soud stěžovatelovu žalobu zamítl, měl zjevně za to, že tomu tak není; bylo však jeho povinností konkrétní stěžovatelova tvrzení či domněnky vyvrátit a své závěry odůvodnit i s ohledem na ně.

Způsob, jakým se soud se žalobou vypořádal, navíc svědčí o nejednotném přístupu k jednotlivým žalobním tvrzením. Procesní pochybení, na něž stěžovatel poukázal, byla formulována krajně obecně, bez jakýchkoli skutkových upřesnění; soud však vyšel stěžovateli maximálně vstříc, přiznal těmto námitkám kvalitu žalobního bodu a zabýval se jimi. Skutkové okolnosti obsažené v druhé části žaloby, jejichž existencí stěžovatel zpochybnil právní závěry žalovaného, však soud zcela přehlédl i přesto, že konkrétně popisovaly stěžovatelův příběh a nebylo možno je považovat za pouhé „formulářové“ námitky, které se objevují ve většině žalob ve věcech azylových. Dává-li Nejvyšší správní soud stěžovateli v tomto stížním bodu za pravdu, nezpochybňuje tím právní závěry Městského soudu v Praze, nýbrž jeho postup při odůvodňování rozhodnutí. Jakkoli nedůvodná, účelová či dokonce absurdní se totiž soudu mohou jevit jednotlivá žalobní tvrzení, musí to ve svém rozhodnutí vyjádřit, aby i účastníkovi bylo zřejmé, proč soud jeho námitkám nepřisvědčil. Jen takto se soudní rozhodnutí stává přesvědčivým.

Stěžovatel se svou námitkou směřující vůči rozhodnutí Městského soudu v Praze tedy uspěl; Nejvyšší správní soud proto zrušil napadený rozsudek (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.) a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku: bude se proto s přihlédnutím ke shora uvedeným argumentům řádně zabývat tím, zda je stěžovatelovo přepadení na území České republiky skutečností významnou pro řízení o udělení azylu, a zhodnotí, zda se tato skutečnost měla promítnout do závěrů správního orgánu. Totéž provede ve vztahu k tvrzení o tom, že stěžovatel byl v České republice podveden, a o tom, že stěžovatel se v zemi původu cítí být vystaven nacionalismu, protože má ukrajinské příjmení. V novém řízení o žalobě rozhodne Městský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu